

De vier cilinder Bronsmotor van 120 pk.
The four cylinder 120 hp Brons engine.
Der 4-Zylinder 120 Ps. Bronsmotor.

Jan Brons, staande naast zijn schepping, een 1 cilinder Bronsmotor van 60 pk. Deze motor diende voor het drijfwerk in de machinale afdeling van de Bronsmotorenfabriek.
Mr. Jan Brons, standing beside his one cylinder Brons engine of about 60 hp. This engine drove the machinery shop of the Bronsfactory in Appingedam.
Der Herr Jan Brons bei seinem 1-Zylinder 60 Ps. Bronsmotor. Dieser Motor wurde genutzt für den Antrieb der Maschinerie in der Fabrik.

Zo zagen de eerste productie 2 cilinder scheeps- en stationaire Bronsmotoren er uit. Deze motor wordt de 'Originele Bronsmotor' genoemd.
One of the first production two cylinder prechamber engines, which were built from about 1909. This type of engine was called the "Original Brons engine".
Zwei Zylinder Brons Zündkapselmotor, der ab 1909 hergestellt wurde. Man nannte diese Motorart "Original Bronsmotor".

Nadat Dodge de Burnoil fabrieken had overgenomen werd de productie verplaatst naar Mishawaka in Indiana.
After Dodge had taken over the Burnoil production, they have made a lot of vertical marine and stationary engines on the Mishawaka plant in Indiana. It is not known if Dodge has made the horizontal engines too.
Nachdem Dodge das Programm der Burnoil Motorenfabriken übernommen hat, ist die Produktion verlegt worden nach Mishawaka in Indiana. Abgebildet ist ein 25 Ps starker Schiffsmotor.

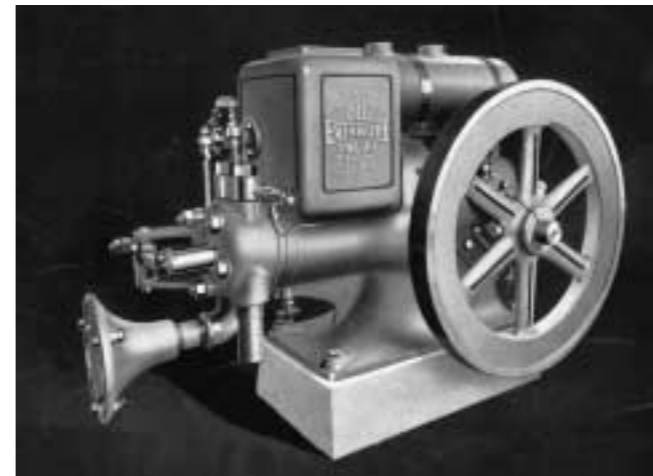
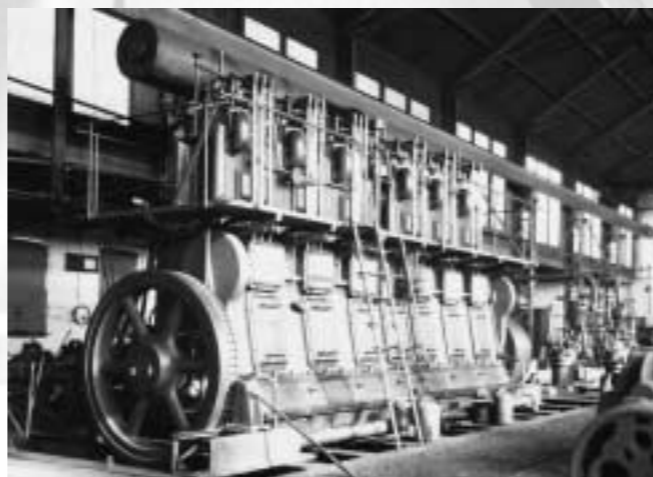

Een 3 pk viertakt Thermoil motor.
A 3 hp fourstroke Thermoil engine, built by Hercules and sold as a Sears, Roebuck & Co engine.
Ein 3 Ps. Viertakt Sears, Roebuck & Co Thermoil Motor mit Zündkapsel.

In dit boek word de vinding, die Jan Brons 100 jaar geleden heeft gedaan in zijn motoren- en machinefabriek te Delfzijl en vanaf 1907 in Appingedam, duidelijk beschreven. Het is Jan Brons gelukt om een betrouwbare motor te bouwen die evenals de Dieselmotor op petroleum of dieselolie kon lopen, zonder de lastige onderdelen zoals een brandstofpomp, hoge druk luchtcompressor en een verstuiver. Deze onderdelen, de Brandstofpomp, de hoge druk luchtcompressor en een verstuiver, waren nodig om de Dieselmotoren van toentertijd te kunnen laten lopen op diesel of gasolie. Door deze ingewikkelde onderdelen werden de eerste dieselmotoren niet alleen onbetrouwbaar, maar ook duur om te fabriceren. De verstuiverbak-motoren van Brons hadden deze onderdelen niet nodig en konden daarom veel betrouwbaarder en goedkoper worden aangeboden.

Jan Brons heeft in vele landen patent gekregen op zijn uitvinding. Ook heeft Jan Brons in deze landen licenties en patenten verkocht, waardoor er in het buitenland diverse motoren-fabrikanten zijn geweest die de Bronsmotor in licentie of met gekochte patenten hebben gebouwd. Dit nieuwe

Als enige in zijn soort, de zes cilinder Brons motor van tussen de 480 en 600 pk, de lengte van de motor was alleen al 10 meter.
Only one of this six cylinder Brons prechamber engine was built.
Nur ein 6-Zylinder Zündkapsel Bronsmotor ist hergestellt worden

Folder van een Evinrude stationaire verstuiverbak motor.
Prospectus of "the Evinrude Oil Engine"
Ein Prospekt des Evinrude Zündkapsel Motors.

Bronsboek beschrijft niet alleen de eigen gemaakte Bronsmotoren maar ook de motoren die wereldwijd zijn gefabriceerd bij ander fabrikanten zoals: Brons, Timmer, Verwer, Manilla Bogearns en Berkel uit Nederland, Deutz uit Duitsland, Ransomes en J. Samuel White uit Engeland, Frichs uit Denemarken, Laurin & Klement (Skoda) en de Prager Maschinenbau AG. Uit Oostenrijk-Hongarije. Gideon uit Noorwegen, Evinrude, Burnoil, Cummins, St. Mary's Machine Co., Parkersburg Mach. Co., Dunn, Sears & Roebuck, Hercules, Western Oil Engine, Bull Dog Oil Engine, Midwest Engine Company, Dodge Heavy Oil Engine etc. uit Amerika en Canada. Ook in Australië, Zuid-Afrika, Japan en in de voormalige Sovjetunie werden verstuiverbakmotoren gebouwd bij: McDonald, Cliff & Bunting, H.V. McKay, Ronaldson & Tippett uit Australië, Voigt uit Zuid-Afrika, Daihatsu uit Japan en Sormowo Motoren uit de voormalige Sovjetunie. Opgeteld komen we op 39 merken die het Brons verbrandingssysteem hebben gebruikt. Je kunt echt stellen dat de vinding van Jan Brons de gehele wereld over is gegaan. In het boek 'van Bakjeknapper tot Turbodiesel' wordt er summier over sommige bovengenoemde merken geschreven, doch het gehele verstuiverbak verhaal verdient meer aandacht.

Van al deze hier bovengenoemde merken zullen er beschrijvingen over de fabrikant, en diverse motortypes in dit nieuwe boek staan, met daarbij op de 160 bladzijden ongeveer 165 foto's en/of tekeningen; het boek is uitgevoerd in A4 formaat met een gebonden kaft.

De grootste Berkelmotoren, de drie en vier cilinder, waren leverbaar van 65 t/m 110 pk. Naast deze scheepsmotoren werden er ook stationaire motoren geleverd.
This three cylinder Berkel engine with an output of between 65 and 90 hp was one of the biggest Berkel engines.
Dieser 3-Zylinder Berkel Motor mit einer Leistung von zwischen 65 und 90 Ps war nicht der grösste Berkel Zerstäuber motor den man gemacht hat.

Een van de eerste Cummins/Hvid motoren. Door deze motor en door het overwinnen van diverse problemen door de jaren heen is Cummins een motorenfabrikant van wereldformaat geworden.
One of the first built Cummins engines. Through this engine Clessie Cummins came into the engine market.
Der Cummins Oil Motor. Dieser Motor sah genau so aus wie den Thermoil Motor von Hercules und Sears, Roebuck & Co.

BESTELBON / ORDERFORM

Naam /name * .....
Adres /adress * .....
Postcode /Zip Code * .....
Plaats /city * .....
State /country * .....
Tel. * .....
E-mail .....

For customers in The Netherlands:
Bestelt ... ex. 'Patent Brons, 100 jaar verstuiverbakmotoren' à EUR 29,50. Deze prijs geldt tot 1 november 2002, daarna is de prijs EUR 35,-.

Hierbij macht ik Profiel Uitgeverij BV het bedrag, overeenkomstig het aantal besteld exemplaren, eenmalig af te schrijven van mijn bank-/girorekening, vermeerderd met EUR 3,50 portokosten. Bank-/girorekeningnummer * .....

For customers in Europe and the rest of the world:
Foreign customers can order only by sending this orderform, accompanied by cheque, to the publisher: Uitgeverij Profiel, PObox 7, 9780 AA Bedum, The Netherlands

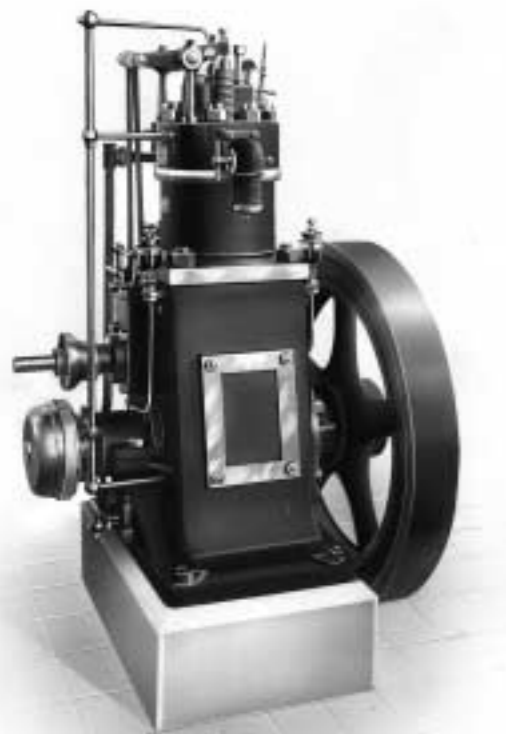
Include a cheque, payable to Profiel Uitgeverij BV, of the following amount:
Europe USD/EUR 35,00 Rest of the world USD/EUR 40,00

This offer is available until 1 november 2002, after this date a surcharge will be added (USD/EUR 4,00).

Datum/date * .....
Handtekening /signature * .....

* Verplicht invullen / fields with* are compulsory and must be filled in.

Een 4 pk Bronsmotor met de reguleator op de krukas.
The 4 hp Brons engine with flyball governor on the crankshaft.

4 Ps. Bronsmotor mit dem Regler auf der Kurbelwelle.

De Brantford 2 cilinder motor.
The two cylinder Brantford engine.
Der 2-Zylinder Brantford Motor.

I have pleasure in sending you this prospectus about my new book which will be released at the end of this year. In Appingedam, the Netherlands, Jan Brons has written engine history.

This is the history of a marine- and stationary engine builder, the company was established by a young Dutchman Jan Brons, and it goes back far before the First World War. The inventor Jan Brons developed and built, at the age of 30 years, an engine that, while operating on the diesel principle, eliminated the troublesome fuel and air pumps. This was no simple task but, after two years of experiments; an engine using the Brons prechamber design had been produced. On the basis of many photos and drawings we recollect the prechamber engines which were built by Brons and many other famous and unknown engine builders. This book "Patent Brons, One hundred years vaporizing cup engines" is just more than a description of the prechamber invention. It shows that in former times technique could be also very interesting. I have found 39 engine builders who have used the Brons vaporising cup (prechamber) design, these engine builders were: **Brons, Timmer, Verwer, Manilla Bogearts and Berkel** of the Netherlands, **Deutz** of Germany, **Ransomes and J. Samuel White** of Great Britain, **Frichs** of Denmark, **Laurin & Klement (Škoda)** and the **Prager Maschinenbau AG**, of Austria- Hungary. **Gideon** of Norway, **Evinrude, Burnoil, Cummins, St. Mary's Machine Co., Parkersburg Mach. Co., Dunn, Sears & Roebuck, Hercules, Western Oil Engine, Bull Dog Oil Engine, Midwest Engine Company, Dodge Heavy Oil Engine** etc. from the United States of America and Canada. Even in Australia, South-Africa, Japan and in the USSR engines were built with the Brons prechamber design like; **McDonald, Cliff & Bunting, H.V. McKay, Ronaldson & Tippet** of Australia, **Voigt** of South- Africa, **Daihatsu** of Japan and **Sormowo Engine** of the USSR.

This book from the Profiel-Publisher of A-4 size describes in **160** pages the prechamber story. More than **165** pictures have been used to complete this book. A lot of people have been waiting for this book for many years. **This book is written in three different languages, viz. Dutch, German and English.**

Ich freue mich Ihnen heute diesen Prospekt über mein neues Buch, das am Ende dieses Jahres erscheinen wird, überreichen zu können. In Appingedam in den Niederlanden schrieb man Motorengeschichte. Dies ist die Geschichte einer Schiffs- und Stationäre Motoren Marke, deren Anfänge auf ein Unternehmen zurückgehen, das von dem Holländer Jan Brons schon vor dem ersten Weltkrieg in Appingedam gegründet wurde als "Appingedammer Bronsmotoren Fabrik". An Hand einer Vielzahl von Bildern werden hier die im Lauf von Jahrzehnten unter dem Markenzeichen Brons und viele anderen Marken hergestellten "Zündkapsel Stationäre- und Schiffsmotoren" in die Erinnerung zurückgerufen. Technische Detailbilder und Zeichnungen ergänzen die Geschichte. So handelt sich dieses Buch "Patent Brons, Einhundert Jahre Zündkapselmotoren" um mehr als nur eine Erfindung. Hier spiegelt sich eine Epoche der Zeitgeschichte ebenso wieder wie ein interessantes Kapitel der Technikgeschichte.

Dieses Buch ist mit einer Fülle von Daten, Fakten und vielen historischen und teilweise unveröffentlichten Werksfotos und Prospekten von 39 Herstellern von Zündkapselmotoren versehen, wie der Zündkapselmotoren von: Brons, Timmer, Verwer, Manilla Bogearts und Berkel aus den Niederlanden, Deutz aus Deutschland, Ransomes und J. Samuel White aus England, Frichs aus Dänemark, Laurin & Klement (Škoda) und der Prager Maschinenbau AG. aus Österreich-Ungarn. Gideon aus Norwegen, Evinrude, Burnoil, Cummins, St. Mary's Machine Co., Parkersburg Mach. Co., Dunn, Sears & Roebuck, Hercules, Western Oil Engine, Bull Dog Oil Engine, Midwest Engine Company, Dodge Heavy Oil Engine usw. aus Amerika und Kanada. Auch in Australien, Südafrika, Japan und in der Sowjetunion sind Zündkapsel Motoren nach Vorbild Brons hergestellt worden wie; McDonald, Cliff & Bunting, H.V. McKay, Ronaldson & Tippet aus Australien, Voigt aus Südafrika, Daihatsu aus Japan und Sormowo Motoren aus der Sowjetunion.

Das Buch aus dem Profiel-Verlag im A4 Format behandelt auf rund 160 Seiten Geschichte, Einsatz und Technik von den Zündkapselmotoren. Es enthält informativer Text zu den Kapiteln und mehr als 165 Abbildungen. Auf dieses Buch haben viele Liebhaber von Stationär- und Schiffsmotoren schon seit Jahren gewartet!

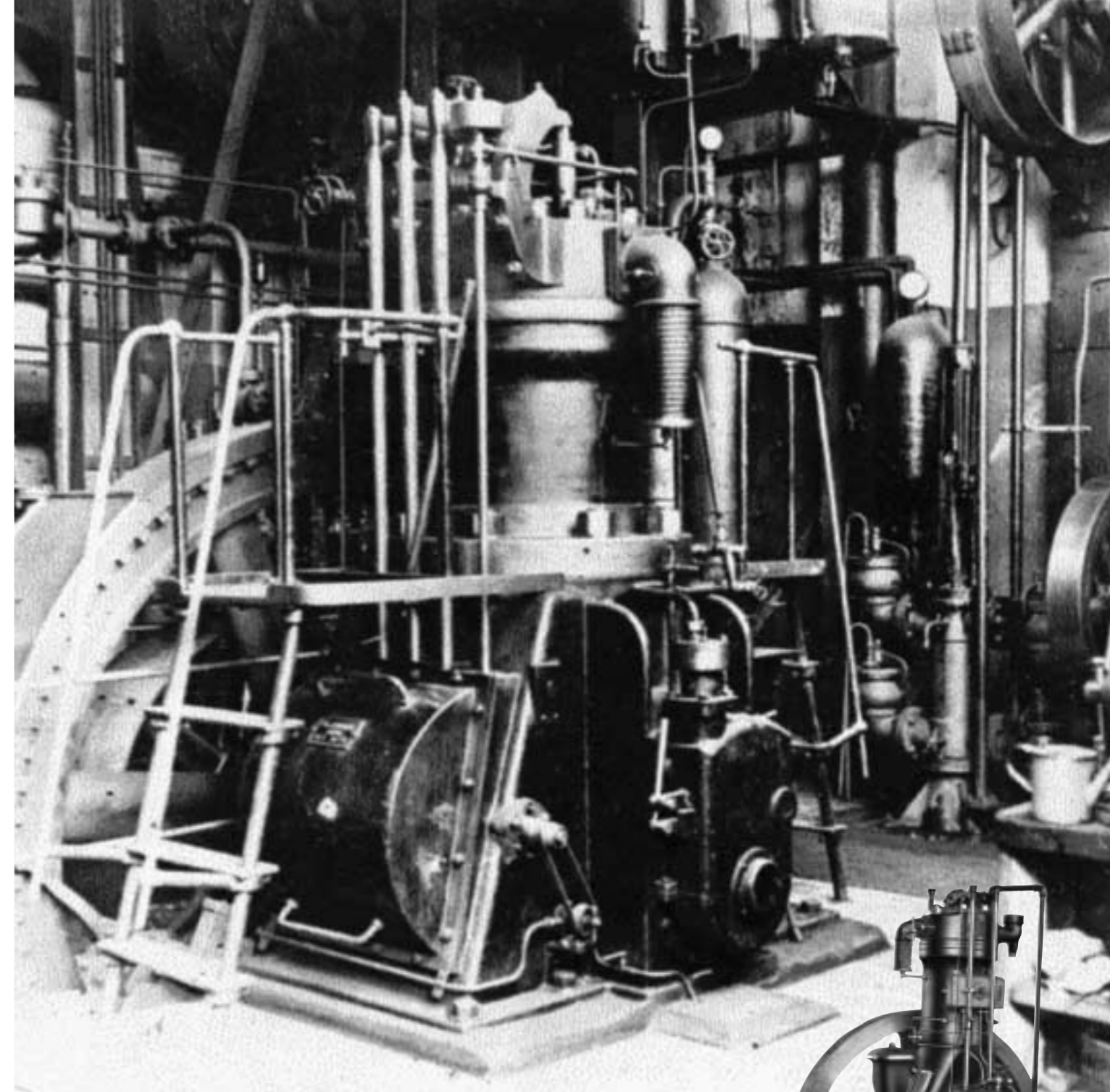
Der Text ist in niederländisch, in englisch und in deutsch.

J. Vegter

Profiel Uitgeverij BV
Postbus 7
9780 AA Bedum, The Netherlands
tel. 050 – 3012144
fax 050 – 3012732
e-mail : info@profiel.nl

Voor meer informatie:
Bezoek onze website
www.profiel.nl
U kunt hier tevens uw reservering invullen

Patent BRONS
APPINGEDAM
HOLLAND

Honderd jaar verstuiverbak motoren

One hundred years vaporizing cup engines | *Einhundert Jahre Zündkapselmotoren*

J. VEGTER

PROFIEL

Frankeren
als
briefkaart

Profiel Uitgeverij BV
Postbus 7
9780 AA BEDUM
The Netherlands